

Geëuthanaseerde dieren in tuin begraven is niet zonder risico

Het is niet het leukste om bij stil te staan, maar ook huisdieren komen te overlijden. Veel huisdiereigenaren begraven hun dier op een mooi plekje in de tuin. Prima, zou je denken, maar als het dier is geëuthanaseerd, dan kleven er toch risico's aan begraven. Dat bleek althans uit een onderzoek naar de oorzaak van vergiftiging bij twee honden.

TEKST: ESMÉE HOLLE EN KATHY ELZINGA, STUDENTEN AERES HOGESCHOOL DRONTEN
FOTO'S: SHUTTERSTOCK EN JULIAN HOCHGESANG

Het verhaal gaat over twee honden, een 13-jarige teef en een 7-jarige reu, die in 2010 na het loslopen in de tuin, een pentobarbitalvergiftiging opliepen. De teef overleefde de vergiftiging niet. Dankzij een onderzoek is de oorzaak van de vergiftiging achterhaald. De honden bleken te hebben gegeten van een karkas van een paard dat twee jaar daarvoor werd geëuthanaseerd en begraven. Vermoedelijk was hetzelfde karkas ook de oorzaak voor de dood van één of twee andere honden die rond die periode dezelfde symptomen hadden.

Pentobarbital

Laten we bij beginnen bij het begin. Hoe werkt euthanaseren en wat gebeurt er daarna? De werkzame stof waarmee huisdieren geëuthanaseerd worden heet pentobarbital, een Europees geregistreerd diergeneesmiddel. Het effect op het centraal zenuwstelsel is zodanig dat het hart stopt en de ademhaling stilvalt. De eigenaar krijgt vervolgens de mogelijkheid om het dier mee naar huis te nemen en te begraven in de eigen tuin. Er zijn geen cijfers bekend over hoe vaak dit gebeurt. Bij begraven komt het stoffelijk overschot, met pentobarbital, in de bodem terecht. In het *Pentobarbital Veiligheidsinformatieblad* staat dat er geen gegevens bekend zijn over de afbreekbaarheid en de mobiliteit van het middel in de bodem. Maar onderzoek wijst uit dat pentobarbital zelfs na een jaar nog geen concentratiedaling laat zien. Dit betekent dat er na een dergelijke periode nog niets van het middel is afgebroken en het nog dezelfde sterkte heeft als op de dag dat het is toegebracht. Dit is overigens niet altijd het geval. Verschillende onderzoeken bewijzen dat het begraven van ingeslapen dieren niet zonder risico's is. Zelfs wanneer het dier diep

begraven is, bestaat er een mogelijkheid dat pentobarbital in het oppervlaktewater terecht komt. Pentobarbital is namelijk wateroplosbaar, maar welk effect het middel heeft op het milieu is onbekend. Er is door de RIVM een concentratie aangetoond in het riool. Het is echter niet duidelijk waar die vandaan komt. Naast het gevaar voor wilde dieren en huisdieren kunnen er ook nog risico's zijn voor de mens en andere organismen. Voor het middel hebben farmaceuten geen milieubeoordeling nodig. Het is kortom lastig om te bepalen wat het mogelijke effect is op mens en milieu. Het RIVM bevestigt dat ook. Wanneer een

huisdieren eigenaar toch besluit zijn ingeslapen dier te begraven, adviseert de NVWA een gat van ten minste 75 centimeter diep te graven.

Rendac

Overleden gezelschapsdieren mogen uitsluitend begraven worden op eigen grond. Begraven in de tuin van een huurhuis, in een park of bos is bij wet verboden. Voor hobbydieren zoals paarden, schapen, geiten en kippen gelden andere regels. Deze dieren moeten net als landbouwhuisdieren op de eerstvolgende werkdag na overlijden worden gemeld bij Rendac. Dit is het enige bedrijf in Nederland dat een vergunning heeft voor het ophalen en verwerken van dierlijk restmateriaal. De kadavers moeten op een speciaal daarvoor aangewezen plaats aangeboden worden, en bovendien afgedekt en onbereikbaar zijn voor andere dieren. Net zoals gezelschapsdieren geldt voor paarden de uitzondering dat deze ook gecremeerd mogen worden in een door de NVWA erkend crematorium.

Alternatieven

Maar wat zijn goede alternatieven voor het begraven van huisdieren op eigen grond? Je kunt je huisdier natuurlijk laten begraven op een speciale dierenbegrafplaats, maar hiermee zijn de risico's niet verholpen. Een andere optie is het dier te laten cremieren. In 2015 bestonden er in Nederland 33 crematoria, verdeeld over ongeveer 40 locaties. Wanneer een huisdier wordt gecremeerd, is er de mogelijkheid om de as in een urn te doen, uit te strooien, een deel van de as in een sieraad te verwerken of te gebruiken voor een tatoeage. De as na cremieren begraven op een dierenbegrafplaats kan ook. Door de hitte verliest pentobarbital zijn werking, waardoor er geen sprake meer is van een potentieel gevaar. Een andere optie is om het stoffelijk overschot na het inslapen bij de dierenarts achter te laten. De arts zorgt vervolgens voor het contact met Rendac. Dit is misschien een wat minder persoonlijke optie, maar voor het milieu zeker een goede. Het dierlijk materiaal dat door Rendac verzameld wordt, gaat door een proces wat 'steriliseren' wordt

genoemd. Hierdoor blijven er geen ziektes of medicijnen achter. Op basis van deze handeling worden biobrandstoffen gemaakt voor energie- en biobrandstofproducenten. De totale hoeveelheid van deze eindproducten is genoeg om ongeveer 50.000 huishoudens in hun energiebehoefte te voorzien.

Tot slot is het een mogelijkheid om de overleden huisdieren kosteloos te doneren aan de wetenschap. Ze worden dan gebruikt voor anatomisch onderwijs op de Universiteit Utrecht. In het verleden werden speciaal hiervoor proefdieren gefokt en gedood. Dankzij de donaties van huisdieren eigenaren is dit niet meer nodig en wordt het leven van een ander dier bespaard. Meer informatie over dit onderwerp is te vinden op proefdiervrij.nl.

Het is verstandig om klanten tijdig te adviseren over de vervolgstappen na het overlijden van hun huisdier. Het geeft namelijk rust als de keuze al in een vroeg stadium is gemaakt. ←